

Jaarverslag rekenkamer Waterschap Limburg 2022/2023

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906

KvK: 67682065

088 88 90 100

info@waterschaplimburg.nl

www.waterschaplimburg.nl

titel Jaarverslag rekenkamer Waterschap Limburg 2022/2023
subtitel
datum 22 februari 2024
versie 0.4
status Definitief
zaaknr. 2023-Z15434
documentnr. WLDOC-667511332-82

vrijgave Dit document is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van Margriet van Tulder, voorzitter rekenkamer WL in samenwerking met:

naam	functie	rol
Gineke Anninga	Secretaris rekenkamer WL	
Emiel Broere	Lid rekenkamer	
Alex van Leengoed	Lid rekenkamer	

Dit document is vrijgegeven door Margriet van Tulder, voorzitter Rekenkamer WL

Inhoudsopgave

Voorwoord		4
1	Toelichting op de werkzaamheden 2022/2023	5
1.1	De invoering van de wet versterking decentrale rekenkamers	5
1.2	De verkiezingen in 2023	5
1.3	Gepubliceerde onderzoeken	5
1.4	Werk in uitvoering	6
1.5	Andere werkzaamheden	7
2	Wat hebben we bereikt	8
2.1	Missie en visie van de rekenkamer	8
2.2	Het AB ondersteunen in kaderstellende en controlerende rol	8
2.3	Doorwerking in besluitvorming en uitvoering	8
3	Kosten van de rekenkamer	10

Voorwoord

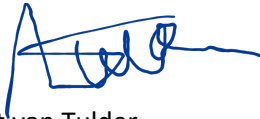
In dit verslag van werkzaamheden legt de rekenkamer van Waterschap Limburg verantwoording af over de onderzoeken en activiteiten die sinds de oprichting van de rekenkamer op 6 juli 2022 is opgericht.

Het jaarverslag is op 15 februari 2024 vastgesteld door de rekenkamer.

Het jaarverslag is op 21 februari 2024 voorgelegd aan de commissie Begroting en Verantwoording van het Waterschap. De commissie begroting en verantwoording heeft geen suggesties voor wijzigingen gedaan.

Het jaarverslag wordt gepubliceerd op de website van WL.

Namens de rekenkamer Waterschap Limburg

Margriet van Tulder
Margriet Van Tulder
Voorzitter
18-03-2024

1 Toelichting op de werkzaamheden 2022/2023

In de zomer van 2022 is de rekenkamer voortvarend van start gegaan. Er is een introductieprogramma doorlopen. De leden van de rekenkamer hebben kennisgemaakt met de fracties, het dagelijks bestuur (DB) en de secretaris-directeur (SD). In 2022 heeft de rekenkamer deelgenomen aan het DoeMee-onderzoek van de Nederlandse vereniging voor rekenkamers (NVR).

De rekenkamer heeft een Onderzoeksprogramma, een reglement van Orde en een onderzoeksprotocol vastgesteld. De rekenkamer is lid van de NVR en volgt symposia en webinars om bij te blijven. Ook heeft de rekenkamer mevrouw Klaartje Peters gevraagd om een cursus speciaal voor een rekenkamer van waterschappen en het werken in een monistisch bestuur te verzorgen. Aan deze cursus zijn hebben ook twee adviseurs van bestuursondersteuning en de concerncontroller deelgenomen. De rekenkamer hecht aan goede relaties en samenwerking.

1.1 De invoering van de wet versterking decentrale rekenkamers

De wet versterking decentrale rekenkamers verplicht de waterschappen en de andere decentrale overheden om een onafhankelijke rekenkamer in te richten. Het doel van deze wet is om een sluitend, wettelijk stelsel voor gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek te creëren. Onafhankelijk rekenkameronderzoek draagt bij aan de versterking van de controlerende rol van het algemeen bestuur (AB).

De wetgever acht het van groot belang dat bij alle decentrale overheden gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek plaatsvindt naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Voor de onafhankelijke rekenkamer gelden alle wettelijke waarborgen voor een sterke en onafhankelijke positie.

1.2 De verkiezingen in 2023

Op 15 maart 2023 hebben de waterschapsverkiezingen plaatsgevonden. Na de installatie van het nieuwe AB van het waterschap heeft de rekenkamer tijdens het introductieprogramma het AB geïnformeerd over de functie en werkwijze van de rekenkamer. Daarna is er kennis gemaakt met de fracties en een gesprek gevoerd over de onderwerpen die de fracties bezighouden. De rekenkamer heeft een groslijst met te onderzoeken onderwerpen opgesteld. De in deze ronde opgehaalde onderzoeksonderwerpen zijn toegevoegd aan de groslijst die tijdens de vorige bestuursperiode was opgesteld. In het Onderzoeksprogramma 2024-2025 is een keuze gemaakt uit de groslijst.

1.3 Gepubliceerde onderzoeken

De rekenkamer heeft deelgenomen aan het DoeMee-onderzoek 2022 van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR). Onderzocht is was de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur is. Aan dit onderzoek namen 6 provincies, 70 gemeenten en 6 waterschappen deel. De rekenkamer heeft aanvullend

onderzoek verricht om de waarde van het onderzoek voor het AB te vergroten. De conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek zijn op 27 september 2023 integraal overgenomen door het AB. Het AB heeft het DB opgedragen om een nadere uitwerking van de conclusies en aanbevelingen extern te beleggen en te laten begeleiden door een werkgroep samengesteld uit leden van het AB. Deze werkgroep 'Ondersteuning Algemeen Bestuur' wordt ingesteld voor 1 jaar en bestaat uit één AB-lid per fractie (6).

1.4 Werk in uitvoering

Onderzoek informatiepositie AB

In maart 2023 is de rekenkamer een onderzoek naar de informatiepositie van het AB gestart. De onderzoeksvraag luidt:

Wordt de informatiepositie van het AB voldoende geborgd om tijdig en volwaardig zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen en om de gewenste taakopvatting als volksvertegenwoordiger te kunnen waarmaken? En welke informatiepositie is nodig om de koersbepaling en controle door het AB te versterken?

De rekenkamer heeft voor dit onderzoek gekozen, omdat goed geïnformeerd zijn cruciaal is voor het AB van elk waterschap. Hoe krijgt het AB goed begrip van wat er speelt in het waterschap en grip op wat er moet gebeuren? En hoe blijft het AB vervolgens goed op de hoogte van de resultaten daarvan? Het AB heeft een goede informatiepositie nodig om zijn werk te kunnen doen: om goed te kunnen sturen en controleren.

Het onderzoek bevindt zich in de fase van bestuurlijk hoor- en wederhoor. Verwacht wordt dat het onderzoek in het eerste kwartaal van 2024 aan het AB kan worden voorgelegd.

Onderzoek bestuurlijk relevante samenwerkingen

In juni 2023 is de rekenkamer gestart met de voorbereidingen van het onderzoek naar bestuurlijk relevante samenwerkingen. In oktober 2023 is een onderzoeksbureau gekozen. De onderzoeksvraag luidt:

Wat heeft het algemeen bestuur nodig om besluiten te kunnen nemen over het aangaan van bestuurlijk relevante samenwerkingsrelaties en hoe kan het AB deze sturen en controleren?

De rekenkamer heeft gekozen voor dit onderzoek, omdat waterschappen steeds meer willen en moeten samenwerken om de opgaven waar ze voor staan te kunnen realiseren. De gedachte is dat opgaven zo meer doeltreffend kunnen worden opgepakt. Maar samenwerking is niet gemakkelijk. In het openbaar bestuur is het soms lastig om de democratische legitimering bij interbestuurlijke samenwerking in te vullen. Het AB moet daarom nadenken over de rol die hij moet pakken bij het besturen van de bestuurlijk relevante samenwerkingen.

De resultaten van het onderzoek komen in maart 2024 beschikbaar voor ambtelijk wederhoor. Verwacht wordt dat het onderzoeksrapport in mei 2024 aan het AB kan worden aangeboden.

1.5 Andere werkzaamheden

De Voorzitter van de rekenkamer neemt deel aan de Waterkring. De Waterkring is opgericht op 3 juli 2013 en heeft als leden de voorzitters van rekenkamercommissies en rekeningcommissies van de waterschappen. Het functioneert onder de vlag van de NVRR. Deelneming aan de Kring vindt geheel op basis van vrijwilligheid plaats.

De leden van de rekenkamer nemen daarnaast deel aan NVRR-bijeenkomsten, webinars van de NVRR en de Unie van Waterschappen (Waterspiegel) en de bijeenkomsten van de Limburgse rekenkamers.

2 Wat hebben we bereikt

2.1 Missie en visie van de rekenkamer

De rekenkamer wil door middel van onafhankelijke onderzoeken het waterschap in staat stellen verbeteringen met betrekking tot doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid aan te brengen.

De rekenkamer speelt een rol bij de versterking van de positie van het algemeen bestuur, in het bijzonder bij haar kaderstellende en controlerende functie.

De rekenkamer bevordert de transparantie van het bestuur en levert een bijdrage aan de versterking van de publieke verantwoording met een luisterend oor voor maatschappelijke groeperingen, burgers en bedrijven.

De rekenkamer heeft de overtuiging en de ambitie dat onderzoeken bruikbaar moeten zijn voor het waterschap. Verbeter- en leereffecten staan daarbij centraal.

De rekenkamer is onafhankelijk, positief kritisch en geen 'afrekenkamer'.

2.2 Het AB ondersteunen in kaderstellende en controlerende rol

De rekenkamer heeft als taak het vergroten van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuur van het waterschap. Deze taak is vanaf 1-1-2024 geborgd in de Waterschapswet en leidraad voor de rekenkamer in het beoordelen van de eigen effectiviteit. In lijn met de wettelijke taak is de rekenkamer gericht op het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van het AB van het Waterschap. De rekenkamer werkt van uit een lerende en verbeterende houding.

Een maatstaf voor de eigen effectiviteit is of onderwerpen die de rekenkamer kiest gedragen worden door het AB en hen ondersteunen bij de uitvoering van hun rol. De rekenkamer heeft sinds de oprichting één rapport uitgebracht. De rekenkamer is verheugd over het feit dat het AB de uitvoering van de aanbevelingen zelf ter hand heeft genomen

De rekenkamer stemt het onderzoeksprogramma jaarlijks af met de commissie begroting en verantwoording. In 2023 heeft de rekenkamer gewacht met het bespreken van het onderzoeksprogramma tot na de verkiezingen van maart 2023. Het onderzoeksprogramma is op 26 juli 2023 besproken met de commissie B&V. De in 2023 gestarte onderzoeken naar de informatiepositie van het AB en de bestuurlijke relevante samenwerkingen komen in 2024 gereed. Mede op basis van deze ervaring heeft de rekenkamer besloten om in 2024 een onderzoeksprogramma voor twee jaar op te stellen.

2.3 Doorwerking in besluitvorming en uitvoering

Een andere graadmeter voor de effectiviteit van de rekenkamer is hoe uitkomsten van de onderzoeken worden besproken in het AB. Worden de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer overgenomen en hebben ze invloed op het beleid. In onderstaand overzicht is opgenomen hoe de behandeling van de uitgevoerde onderzoeken heeft plaatsgevonden en welke

besluiten er genomen zijn t.a.v. de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer.

Onderzoek	Behandeling in AB	Doorwerking
Ondersteuning algemeen bestuur (DoeMee-onderzoek 2022)	27 september 2023	Het AB heeft een werkgroep ingesteld om de aanbevelingen uit het onderzoek uit te voeren.

3 Kosten van de rekenkamer

In 2022 beschikte de rekenkamer over een budget van € 50.000.

In 2023 beschikte de rekenkamer over een budget van € 100.000.

In onderstaande tabel vindt u een verantwoording van gedane uitgaven in 2022 en 2023:

Type uitgaven	Begroot 2022	Betaald 2022	Begroot 2023	Betaald 2023
Vergadervergoedingen		9.738	26.000	21.040
Reiskosten		454		1.456
Onderzoekskosten		0	60.000	61.115
Ambtelijke ondersteuning (0,2 fte)		5.500	10.000	11.000
Netwerken, congressen, Lidmaatschap NVRR		1.283	3.000	6.615
Introductiecursus rekenkamer		0		5.233
Onvoorzien		101	1.000	12,60
Totaal	50.000	17.077	100.000	106.472

Toelichting op de gedane uitgaven

De rekenkamer is in 2022 7 keer en in 2023 19 keer bij elkaar gekomen voor een reguliere vergadering. Vergaderingen vinden meestal digitaal plaats. Binnen de rekenkamer is de afspraak gemaakt dat meerdere bijeenkomsten die aaneengesloten plaatsvinden gelden als 1 bijeenkomst.

In deze beginperiode is geïnvesteerd in het kennismaken met de fracties, de organisatie en het werk van het waterschap. Hiervoor is de rekenkamer in 2022 4 keer en in 2023 9 keer bij elkaar geweest. Er is zowel met de fracties uit de vorige bestuursperiode als met de fracties uit de huidige bestuursperiode kennis gemaakt.

De leden van de rekenkamer wonen in overleg en o.b.v. eigen belangstelling webinars en congressen bij. Dit is in 2022 2 keer en in 2023 14 keer gebeurd. Van de voorzitter van de rekenkamer wordt verwacht dat zij het contact met de NVRR en Waterkring onderhoudt. Zij vertegenwoordigt de rekenkamer in deze gremia.

Voor de begeleiding van de onderzoeken is afgesproken dat steeds één lid van de rekenkamer dit op zich neemt. Het voorbereiden van uitvragen van offertes en het selecteren van bureaus wordt samen gedaan. Het begeleiden van onderzoeken vergde in 2022 3 bijeenkomsten en in 2023 10 bijeenkomsten.

De rekenkamer heeft er in 2023 voor gekozen om een introductiecursus te laten verzorgen door mevrouw Klaartje Peters met als doel om meer zicht te krijgen op het werken in een monistisch systeem. Deze twee-daagse cursus is ook bijgewoond door twee bestuursadviseurs en de concerncontroller. Het betreft een incidentele uitgave.